

Poreč Living Streets – Porečke žive ulice

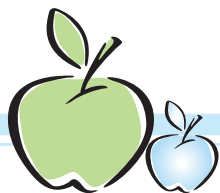
Energetski i klimatski ciljevi Europske unije iz godine u godinu sve su ambiciozniji. Paket Europske unije za energiju i klimu za period do 2020. godine obuhvaćao je tzv. 20-20-20 ciljeve koji su se odnosili na postizanje 20%-tnog smanjenja emisija CO₂ (u odnosu na vrijednosti iz 1990. godine), povećanje udjela energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u sveukupno proizvedenoj energiji na 20% te povećanje energetske učinkovitosti za 20%. Isti taj paket u periodu do 2030. godine obuhvaća ciljeve koji se tiču 40%-tnog smanjenja emisija CO₂, povećanja udjela energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u sveukupno proizvedenoj energiji na 32% te povećanja

energetske učinkovitosti za 32,5%, dok je 2050. godina u kojoj bi Europska unija trebala postati klimatski neutralna.

Uloga je gradova u klimatskim promjenama velika. U gradovima živi oko 54% globalne populacije te troši oko 70% energije i proizvodi oko 75% emisija stakleničkih plinova (izvor: IPCC_panel on Climate Change). Ti su podatci podložni rastu s obzirom da i gradovi, pogotovo u zemljama u razvoju, neprestano rastu. Računa se da će do 2050. do 68% globalne populacije živjeti u urbanim sredinama, što znači da će i potrošnja resursa u tim sredinama također rasti. Ipak, osim što gradovi predstavljaju ogromnu potrošnju resursa, oni su također i veoma održiv

izum. Ljudi žive i rade u blizini što omogućava održivu mobilnost, kraće putovanje od kuće do radnog mjesta, manje domove s manjom potrošnjom električne energije. Stoga su urbane sredine, ukoliko im je gustoća naseljenosti pravilno raspoređena, održivije od suburbanih naselja. Gradovi imaju ključnu ulogu u postupcima ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, i svi se novi projekti koji uključuju razvoj gradova, moraju time voditi.

Posljednjih nekoliko desetljeća zbog sve većih globalnih pritisaka, kao što su urbanizacija, porast broja stanovnika te klimatske promjene, sve više pažnje pridaje se održivom razvoju, a posebno njegovom multidisciplinarnom pristupu.

Danas na cestama diljem svijeta ima gotovo 800 milijuna vozila, a ta brojka mogla bi se udvostručiti do 2030. godine.

Grad Poreč – Parenzo smješten je na zapadnoj obali Istarskog poluotoka. Zauzima 111,22 km² kopnene te 297,84 km² morske površine. Prema popisu iz 2011. godine imao je 16.696 stanovnika i bio drugi grad po veličini u Istarskoj županiji. To je grad pozitivnih demografskih kretanja, čije područje bilježi trend kontinuiranog useljavanja, s iznimno niskom stopom nezaposlenosti te grad iznadprosječne infrastrukturne opremljenosti i komunalne uređenosti. Ujedno, Poreč – Parenzo je turistička top destinacija u kojoj se ostvaruje 10% sveukupnog hrvatskog turizma. Unatoč svemu tome, to je grad koji je na svom području u proteklom šestgodišnjem razdoblju uspio ostvariti gotovo 4% smanjenja sveukupnih emisija CO₂.

Kao energetske i klimatske izrazito osviješten grad, Poreč – Parenzo je još 2012. godine postao potpisnikom

Sporazuma gradonačelnika, vodeće europske inicijative usmjerene ka ublažavanju klimatskih promjena, a 2016. godine jedan od prvih šest gradova u Republici Hrvatskoj, potpisnikom Novog integriranog sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju. Slijedom obveza, koje je kao potpisnik tih Sporazuma preuzeo, Poreč – Parenzo je izradio čitav niz strateških dokumenata, konkretno Akcijski plan energetske održivosti razvoja Grada Poreča – Parenzo za period do

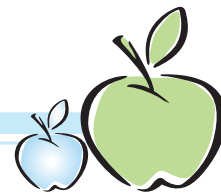
2020. godine, reviziju Akcijskog plana energetske održivosti razvoja Grada Poreča – Parenzo za period do 2030. godine, Procjenu ranjivosti i rizika sektora od posebnog značaja za područje Grada Poreča – Parenzo na utjecaj klimatskih promjena, te Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama Grada Poreča – Parenzo za period do 2030. godine.

Sukladno podacima iz Akcijskog plana energetske održivosti razvoja Grada Poreča – Parenzo (SEAP), odnosno iz Akcijskog plana energetske i klimatske održivosti razvoja Grada Poreča – Parenzo za period do 2030. godine (SECAP), u ukupnoj potrošnji energije (2017. godina) sektor prometa sudjeluje s 46,61%, odnosno odgovoran je za 58,87% ili više od polovine sveukupnih emisija CO₂ na području Grada Poreča – Parenzo. Održiva mobilnost ovime postaje jednom od ključnih tema održivih politika.

Kako bi postigao željene ciljeve u postizanju ciljeva europske energetske politike, u sektoru prometa i održive mobilnosti Grad Poreč – Parenzo u suradnji s Terra Hub, Zagreb, udrugom Zona za poboljšanje kvalitete življenja, te gradskim poduzećem Parentium d.o.o. provodi projekt pod nazivom *Poreč Living streets*. Ukupan budžet iznosi 22.100,00 EUR dok su Gradu Poreču – Parenzo za provedbu projekta odobrena bespovratna sredstva u iznosu od 20.000,00 EUR, odnosno stopa sufinanciranja u iznosu nešto većem od 90%. Inicijalno je predviđeno

trajanje projekta dvanaest mjeseci, od rujna 2020. do rujna 2021. godine, no iz razloga epidemiološke situacije, provedba projektnih aktivnosti prilagodit će se općim uvjetima i mogućnostima.

Kroz projekt se želi, u suradnji s građanima, sustavnim i dugoročnim mikro transformacijama gradskih ulica i prostora koji su često zagušeni prometom i automobilima, pogotovo za ljetnih mjeseci, ukazati na važnost javnog prostora u urbanim sredinama te poticati smanjenje upotrebe osobnih vozila, čime će se direktno utjecati, kako na smanjenje negativnih utjecaja po zdravlje ljudi, tako i na smanjenje emisije, kako stakleničkih, tako i ostalih plinova, što će imati značajan utjecaj na povećanje kvalitete života u našem gradu.

I upravo tu se rodila ideja o postavljanju prvog parkleta. *Parklet* (engl. *Park + let*) prema definiciji označava improviziranu zelenu površinu koja se s pločnika proširuje na kolnik te tako zauzima nekoliko parkirališnih mjesta i stvara više prostora za ljude. Upravo u gradskim četvrtima u kojima su široke zelene površine prije iznimka nego pravilo, parkleti ispunjavaju važnu funkciju: osim što pozivaju na druženje, predstavljaju i javni prostor dostupan svima.

Dok su parkleti sve više uobičajena pojava, kako u europskim, tako i u gradovima diljem svijeta, Grad Poreč – Parenzo, kao prvi grad na području Republike Hrvatske, u urbane gradske prostore uvodi koncept parkleta te ih na taj način oplemenjuje i vraća im prvobitnu namjenu, a to je služenje građanima. Oni potiču transformaciju ulica i prostora koji su uglavnom uzurpirani i zagušeni prometom i automobilima, a sve kako bi se ukazalo na važnost javnog prostora u urbanim sredinama.

Mišljenja smo da malim intervencijama u urbanom prostoru, možemo ohrabriti građane na participaciju te dobiti novi gradski *dnevni boravak* i na taj način potaknuti građane na druženje, komunikaciju i izraz mišljenja o načinima za poboljšanje kvalitete života u gradu.

Na kraju možemo zaključiti da su gradske ulice i trgovi mnogo više od prostora koji služi mobilnosti, odnosno sredstva kojima se služimo kako bi došli od jedne do druge točke u gradu. Prijeka je potreba *aktivirati* ih, *facilitirati* pristup za pješake i bicikliste te provesti programe koji potiču participativno djelovanje građana. Gradske ulice su prvenstveno javni prostori koji mogu i moraju obogatiti socijalno, društveno i gospodarsko tkivo zajednice te vrlo moćan alat kako u edukaciji, tako i u postizanju ciljeva europske energetske politike. Gradovi imaju ključnu ulogu u postupcima ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, i svi se novi projekti koji uključuju razvoj gradova, moraju time voditi.

Isključivo sustavna i ustrajna edukacija može rezultirati promjenama u percepciji građana te promjenama u ustaljenim obrascima ponašanja. Održiva urbana mobilnost ovime postaje jednom od ključnih tema održivih politika.

Ukoliko možete promijeniti ulicu, možete promijeniti svijet / If you can change the street, you can change the world (Janette Sadik-Khan)

Gordana Lalić, mag.ing.str.

Grad Poreč – Parenzo

Parentium d.o.o.

gordana.lalic@porec.hr